

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ Олена Ареф'єва
«_____» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 051 «ЕКОНОМІКА»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

Тема: «Економічна діагностика конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних послуг в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища»

Виконавець: Корж Леся Олексіївна

Керівник: к.е.н., доцент Андрієнко Марія Михайлівна

Нормоконтролер: к.е.н., старший викладач Сафонік Н.П.

КИЇВ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач випускової кафедри

_____ Олена Ареф'єва

« _____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи
Корж Лесі Олексіївни

1. Тема роботи: «Економічна діагностика конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних послуг в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища» затверджена наказом ректора від 26.08 2022 р. №1128/ст.
2. Термін виконання роботи: з 26.09.2022 р. по 30.11.2022 р.
3. Вихідні дані роботи: статистичні дані, нормативно-правова база, електронні інформаційні джерела, матеріали періодичних видань.
4. Зміст пояснювальної записки: вступ; теоретико-методологічні основи діагностики конкурентоспроможності підприємства; економічна оцінка діяльності підприємства та рівень конкурентоспроможності ДП «АВІАКОН»; шляхи удосконалення діагностики та перспективи розвитку системи в умовах сучасної нестабільності; висновки.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: структура системи діагностики конкурентоспроможності підприємства, класифікація методів діагностики, динаміка пасажирообороту повітряного транспорту України за видами сполучення, основні фінансово-економічні показники ДП «Авіакон», динаміка собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), динаміка показників прибутковості ДП «Авіакон», конкурентні переваги ДП «АВІАКОН», внутрішні можливості та загрози ДП «Конотопський авіаремонтний завод «Авіакон», оцінка факторів внутрішнього середовища ДП «Конотопський авіаремонтний завод «Авіакон», SWOT-аналіз ДП «Конотопський авіаремонтний завод «Авіакон», матриця SWOT-аналізу ДП «Конотопський авіаремонтний завод «Авіакон», групи факторів за методом SPACE,

чотирикутник стратегічного положення ДП «Авіакон», блок-схема організаційно-економічного механізму управління конкурентоспроможності, прогнозування чистого прибутку «ДП Авіакон».

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1	Видача завдання	26.09.2022	
2	Збір та обробка статистичної інформації	21.09.2022-30.09.2022	
3	Вивчення стану проблем, опрацювання джерел	01.10.2022 - 09.10.2022	
4	Дослідити теоретичні основи діагностики конкурентоспроможності підприємства	10.10.2022-20.10.2022	
5	Провести аналіз конкурентоспроможності діяльності ДП «Авіакон»	21.10.2022-31.10.2022	
6	Розробити заходи по діагностиці конкурентоспроможності ДП «Авіакон»	01.11.2022-13.11.2022	
7	Написання вступу та висновків	14.11.2022-15.11.2022	
8	Оформлення пояснювальної записки, графічного матеріалу, підготовка доповіді, передзахист	16.11.2022-20.11.2022	

7. Дата видачі завдання: 26. 09. 2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи: _____ Андрієнко М.М.

Завдання прийняв до виконання: _____ Корж Л.О.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Економічна діагностика конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних послуг в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища» 121 с., 7 рис., 23 табл., 80 літературних джерел, 1 додаток.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, ДІАГНОСТИКА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ, КЛАСИФІКАЦІЯ СИСТЕМИ
ДІАГНОСТИКИ, МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ, ЕКОНОМІКА,
ВИРОБНИЧО-ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Об'єкт дослідження є конкурентоспроможність ДП «Авіакон» на ринку транспортних послуг, а предметом – напрями забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища.

Метою кваліфікаційної роботи є проведення економічної діагностики та розроблення заходів щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних перевезень в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища.

Методи дослідження: загальнонаукові методи пізнання (індукція і дедукція, аналіз і синтез) так і спеціальні (методи порівняльного, економічного та графічного аналізу).

Методологічну основу дослідження склали роботи українських та зарубіжних вчених, які займались вивченням проблем підвищення економічної ефективності інноваційних процесів підприємства, наукові статті та монографії, присвячені темі роботи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленню діючої системи діагностики підприємства в умовах сучасності.

Значущість виконаної роботи та висновки. Було виявлено проблеми діагностики конкурентоспроможності та запропоновано напрямки з удосконалення механізму управління конкурентоспроможністю підприємства

Рекомендації щодо використаних результатів. Результати дослідження мають практичну цінність, містять розрахунки показників економічної діагностики, завдяки чому їх можна використовувати підприємству при створенні стратегії розвитку.

Сектор застосування – авіаремонтні заводи та авіапідприємства, ступінь впровадження матеріалів кваліфікаційної роботи – теоретичне дослідження та результати можна застосовувати безпосередньо на підприємстві.

Прогнозні припущення про розвиток об'єкту і предмету дослідження. У об'єкта є всі шанси стати конкурентоспроможним та вийти у лідери ринку, якщо воно вирішить низку проблем, які було вказані в роботі. Для предмета дослідження було сформовано перелік обов'язкових пунктів, завдяки чому методи забезпечення конкурентоспроможності підприємства будуть успішними.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
1.1. Сутність конкурентоспроможності підприємства..	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
1.2. Характеристика системи діагностики конкурентоспроможності підприємства	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
1.3. Методи економічної діагностики конкурентоспроможності підприємства	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
Висновки до першого розділу .... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА РІВЕНЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ДП «АВІАКОН».....	
ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
2.1. Організаційно-економічна характеристика дп «авіакон»	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
2.2. Оцінка ефективності виробничо-фінансової діяльності підприємства	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
2.3. Аналіз конкурентоспроможності дп «авіакон» на ринку транспортних послуг	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
Висновки до другого розділу .... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЗМІННОСТІ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	
ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
3.1. Формування конкурентних переваг на інноваційних засадах управління та діагностики конкурентоспроможності підприємства ...	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
3.2. Проблеми формування організаційно-економічного механізму системи управління та діагностики конкурентоспроможністю підприємства..	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.

3.3. Прогнозування основних показників діяльності дп “авіакон” в сучасних умовах змінності та невизначеності економічного середовища .....**ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.**

Висновки до третього розділу.....**ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.**

ВИСНОВКИ 10

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 13

ДОДАТКИ..... **ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.**

ВСТУП

Виробничо-фінансова діяльність підприємств – це процеси, які включають як безпосереднє виробництво товарів чи надання послуг, а й фінансово-господарську діяльність, постачання, реалізацію продукції, використання трудових і матеріальних ресурсів, устаткування й машин.

Актуальність теми. У сучасних складних умовах господарської діяльності загострюється конкурентна боротьба виробників на різних ринках. Глобалізаційні та трансформаційні процеси на товарних ринках зумовлюють значне зростання важливості дослідження конкурентоспроможності ресурсного потенціалу підприємства, особливо з огляду на актуальність потреби інноваційних змін та підвищення динаміки інтенсивності розвитку відповідних цільових ринків. Забезпечення стабільної, ефективної, а отже, прибуткової діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку господарських відносин неможливе без урахування рівня конкурентоспроможності ресурсного потенціалу суб’єктів господарювання в їх стратегічній і тактичній організації, що вимагає розробка та впровадження відповідних підходів.

Одним із способів вирішення цієї проблеми стає здійснення комплексу діагностичних процедур для оцінки стану підприємств. Саме економічна діагностика надає фахівцям інструменти для вирішення важливих завдань розвитку підприємства: дослідження об’єктивних тенденцій розвитку,

розпізнавання «слабких сигналів» змінення середовища, аналіз причин виникнення відхилень показників від очікуваних значень, передбачення наслідків вирішення проблем.

В економічній практиці транспортних підприємств застосовуються прийоми діагностики без зазначення її як методу аналітичного дослідження діяльності підприємства. Змінення такої ситуації потребує подальших теоретичних і методологічних розробок проведення економічної діагностики стану підприємств.

Мета роботи – проведення економічної діагностики та розроблення заходів щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних перевезень в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища.

У відповідності до визначеної мети були поставлені та вирішені наступні ключові завдання:

- розкрити сутність понять діагностики конкурентоспроможності підприємства, методи, фактори, інструменти;
- виконати організаційно-економічну характеристику діяльності ДП «АВІАКОН»;
- проаналізувати виробничо-фінансову діяльність ДП «АВІАКОН»;
- оцінити фінансовий стан підприємства та прогнозувати основні показники в сучасних умовах;
- запропонувати шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства ДП «АВІАКОН»;
- визначити проблеми механізму аналізу конкурентоспроможності підприємства;
- прогнозувати перспективи розвитку досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження роботи є конкурентоспроможність ДП «Авіакон» на ринку транспортних послуг, предметом дослідження є напрями забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища.

Методи дослідження. Інформаційною базою дослідження, яке проводилося в рамках даної роботи виступають роботи українських та зарубіжних вчених, які займались вивченням проблем підвищення економічної діагностики конкурентоспроможності підприємств, наукові статті та монографії, присвячені темі роботи. Було використано загальнонаукові методи пізнання (тобто, індукція і дедукція, аналіз і синтез), а також ще спеціальні, тобто методи порівняння, економічного та графічного аналізу.

Наукова новизна. Удосконалено діючу систему діагностики конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах. Розширення присутності підприємства за рахунок останніх досягнень науки та техніки, активне просування продукції підприємства на світовий ринок, сервісне обслуговування, пошук та освоєння нових ринків збуту, розвиток власного обладнання та машин у складі комплексу. рішення, виробництво товарів та послуг без втрати якості може знизити витрати.

Практичне значення отриманих результатів. Розроблено рекомендації по вдосконаленню механізму управління конкурентоспроможністю підприємства.

Апробація отриманих результатів. Матеріали за темою магістерської роботи опубліковано в збірці VIII Міжнародної науково-практичної конференції «MODERN RESEARCH IN WORLD SCIENCE», яка відбулась 29-31.10.2022 у Львові, Україна [40] та у фаховому науковому збірнику «Бізнес Інформ» №11_2022.

ВИСНОВКИ

У сучасній комерційній сфері, що швидко розвивається, транспортні компанії все частіше бачать потребу у формуванні своєї стратегічної поведінки, щоб мати можливість функціонувати конкурентоспроможною в довгостроковій перспективі. При вивченні питань конкурентоспроможності стає зрозумілим, що, з одного боку, підвищення ефективності компанії є стимулом. положення на ринку. З іншого боку, конкурентоспроможність є показником діяльності компанії.

Перший розділ літературних джерел, результати аналізу праць провідних вітчизняних та зарубіжних учених, присвячених проблематиці конкурентоспроможності підприємств, методологічні та методичні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємств є концептуальною основою розробки. теорія конкуренції, конкурентна перевага підприємств, конкурентоспроможність є наявні результати досліджень ретельно розкриваються.

У першому розділі тлумачення категорії «Конкурентоспроможність» було визначено як: сукупність параметрів (економіка, фінанси, виробництво, ринок, робоча сила, товар тощо) певним чином взаємопов'язані між собою і формують пріоритетну унікальність і позиційну інтеграцію на конкретному ринку за конкретний період під певним впливом операційного середовища. За результатами аналізу літературних даних у наявних дослідженнях були ґрунтовно уточнені праці видатних вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені проблемам корпоративної конкурентоспроможності: методологія, методологічні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємств, теорія конкуренції, конкурентна перевага підприємств, продукт конкурентоспроможність.

У другому розділі проведено економічну діагностику на досліджуваному підприємстві. Можна зробити висновок про те, що основним напрямком

формування конкурентної стратегії ДП «Конотопський авіаремонтний завод «Авіакон» для досягнення максимальної конкурентоспроможності повинно стати покращення таких характеристик продукту, як якість та дизайн, рекламна компанія та асортимент, престижність, попит на продукцію підприємства. Для нормального функціонування заводу та його подальшого розвитку в майбутньому, необхідно: підтримувати фінансове становище; впроваджувати нові шляхи збуту та просування товарів; підвищити конкурентоспроможність продукції підприємства; переглянути та удосконалити цінову та маркетингову політику.

SWOT-аналіз надає можливість визначити, що для ефективного використання можливостей зовнішнього середовища, а також для протистояння його загрозам, підприємству слід звернути свою увагу на подальше посилення своїх сильних сторін, а також усунути свої слабкі сторони. За результатами SPACE-аналізу розрахунку віддаленої сторони від центра координат у кожному трикутнику можна відмітити, що при цьому самою віддаленою є в Δ O-IS-ES, тобто ДП «Авіакон» перебуває в конкурентному стратегічному стані.

У третьому розділі було розглянуто проблеми та перспективи розвитку системи діагностики підприємства в умовах сучасної нестабільності. Було запропоновано ряд заходів та рекомендацій, дотримуючись яких можна буде покращити сьогоденне становище.

Також було виявлено кілька аспектів проблеми управління конкурентоспроможністю:

- визначення вимірників конкурентоспроможності;
- оцінка рівня конкурентоспроможності для власної продукції і продукції, що випускається конкурентами;
- визначення необхідного рівня конкурентоспроможності;
- доведення існуючих характеристик продукції до необхідного рівня на основі контролю і регулювання;
- прогнозування рівня конкурентоспроможності залежно від темпів науково-технічного прогресу, розвитку ринків, соціальних і політичних змін.

Запропоновано такі напрямки з удосконалення механізму управління конкурентоспроможністю підприємства:

- вдосконалення структури управління виробництвом;
- поліпшення управління виробничими ресурсами;
- удосконалення інструментарію управління на основі виявлених резервів та встановлених принципів;
- вдосконалення механізмів оптимально-максимальної реалізації конкурентоспроможної продукції;
- вдосконалення нормативної та правової бази інвестиційного процесу;
- вдосконалення управління науково-технічним прогресом і якістю продукції та поліпшення системи планування як основної ланки управління підприємством;
- коригування процесів управління і стратегічний моніторинг;
- вдосконалення механізму квотування.

Кожне підприємство знаходиться в постійному розвитку, що супроводжується виникненням проблем у діяльності, які потребують своєчасного вирішення. Несвоєчасне прийняття управлінських рішень призводить до зниження ефективності функціонування і навіть до кризового стану. Діагностика стану підприємства дозволяє прогнозувати зміни в діяльності, оцінювати їх вплив на показники ефективності та наслідки впровадження. Таким чином, комплексна діагностика надає спеціалістам підприємства інструмент управління майбутніми подіями для забезпечення довгострокового функціонування підприємства в складних умовах, що постійно змінюються.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 488 с.
2. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Захарчин Г.М., Кіндрацька Г.І. Економіка підприємства: підручник / за ред. Й.М. Петровича. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 580 с.
3. Білопольський М.Г., Цибульська Л.О. Шляхи комерціалізації нематеріальних активів на інноваційних підприємствах в сучасних умовах. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tpaeiv/2019/13.pdf (дата звернення: 13.10.2022).
4. Сизоненко О.В. Класифікація нематеріальних активів для потреб бухгалтерського обліку. *Облік і фінанси АПК*. 2018. № 8. С. 143-146.
5. Ареф'єва О.В., М'яких І.М., Росумаха Т.Г. Власний капітал підприємства та проблеми його формування. *Інтелект XXI*. 2016. № 6. С. 161-169.
6. Ареф'єва О.В. Методологічні підходи реалізації інноваційного управління розвитком підприємств. Серія «Економіка». Випуск 3 (6). 2017. URL: <http://am.eor.by/index.php/gallery/125-vipusk-3-6-2017> (дата звернення: 13.10.2022).
7. Ареф'єва О.В. Особливості формування економічного потенціалу підприємств із позицій економічної безпеки. *Науковий вісник*. 2018. № 22. Частина 1. 2018. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_1_2018ua/3.pdf (дата звернення: 13.10.2022).
8. Ареф'єва О.В. Просторово-адаптивний підхід до формування конкурентної стратегії підприємства. *Бізнес Інформ*. 2018. №5. С. 408–415.
9. Ареф'єва О.В. Особливості дії інфляції та її вплив на економіку України. *Економічний вісник Донбасу. Науковий журнал*. 2018. № 2 (52). С. 95-101.

10. Економіка підприємства : навч. посіб. / Л. О. Болтянська, Л. О. Андреева, О. І. Лисак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 668 с.
11. Єпіфанова І. Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 3. С. 189–192.
12. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року: постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 944. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/944-2013-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 13.10.2022).
13. Питання реалізації інфраструктурних проектів у сфері транспорту: постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 563–р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/563-2013-%D1%80> (дата звернення: 13.10.2022).
14. Кальченко О. М. Функціональне призначення системи управління прибутком підприємства. *Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики*: матеріали п'ятої міжнар. наук.-практ. конф., 15-16 вересня 2016 р. Одеса, Атлант, 2016. С. 276–277.
15. Ковальчук І.В. Економіка підприємства : навч. посіб. / І.В. Ковальчук. К. : Знання, 2008. 679 с.
16. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. К.: Центр учбової літератури, 2020. 488 с.
17. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Захарчин Г.М., Кіндрацька Г.І. та ін. Економіка підприємства : підручник / За заг. редакцією Й.М. Петровича. 2-ге вид., виправл. Львів: «Магнолія 2006», 2018. 580 с.
18. Ареф`єва О.В., Пілецька С.Т. Просторово-адаптивний підхід до формування конкурентної стратегії підприємства. *Бізнес Інформ*. 2018. №5. С. 408–415.
19. Терещенко І.О., Білецька Д.І. Конкурентні стратегії управління підприємством. 2019. № 20. С. 82–87. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2019.20.82> (дата звернення: 11.10.2022)
20. Ковальчук А., Циганій С. Економічна діагностика стратегічного управління імпортною діяльністю підприємства як умова забезпечення його

конкурентоспроможності. *Економіка та суспільство*. 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-65> (дата звернення: 30.10.2022)

21. Андрієнко М.М., Харчук І.Л. Економічні аспекти управління конкурентоспроможністю транспортного підприємства: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення». 21 жовтня 2021 р. Том 2. К.: НАУ, 2021. С. 28-29. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/53354> (дата звернення: 30.10.2022)

22. Ільяшенко В.А. Рейтингове управління конкурентоспроможністю продукції та підприємства. *Держава та регіони*. 2004. №3. С. 91-94.

23. Хамініч С. Методика інтегральної оцінки рівня конкурентоспроможності промислового підприємства. *Економіст*. 2006. №10. С. 59-61.

24. Воронкова А.Е. Підтримка конкурентоспроможного потенціалу підприємства: навч. посіб. К.: Техніка, 2000. 152 с.

25. Радева М.М. Комплексне оцінювання конкурентоспроможності підприємства: навч. посіб. *Держава та регіони*. 2004. №3. С. 176-180.

26. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення 29.10.2022)

27. Бабій О.Н. Визначення і оцінка конкурентоспроможності потенціалу підприємства і його продукції: *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2007. Випуск 26. 416 с.

28. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2008. 520 с.

29. Лозовський Ю.А. Формування стратегії як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств АПК. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. №3(81). С. 84-88.

30. Горбаль Н.І. Оцінювання конкурентоспроможності на мікро-, мезо- та макрорівнях. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і

проблеми розвитку. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2006. №599. С. 213-222.

31. Цобер І.Ю. Аналіз підходів до оцінювання конкурентоспроможності підприємств. 2009. №6(96). С. 151-155.

32. Фокіна Н.П. Методика виявлення загрози банкрутства за оцінкою показників фінансового стану. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. №7. С. 56-63.

33. Офіційний сайт підприємства АВІАКОН: веб-сайт. URL: <http://www.aviakon.com/documents/prymitky-do-zvitnosti/> (дата звернення: 13.10.2022).

34. Офіційний сайт підприємства АВІАКОН. Фінансова звітність: веб-сайт. URL: <http://www.aviakon.com/documents/balansovo-finansovyj-stan/> (дата звернення: 13.10.2022).

35. Офіційний сайт підприємства АВІАКОН : веб-сайт URL: <https://www.aviakon.com/wp-content/uploads/2018/08/Zvit-nezal.-audytora.pdf> (дата звернення: 13.10.2022).

36. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ, 2012. 815 с.

37. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ, 2013. 375 с.

38. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 196с.

39. Шиян Д.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: Видавництво А.С.К., 2009. 240 с.

40. Гридчина М.В. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. Київ, 2010. 158 с.

41. Іванілов О.С. Економіка підприємства :навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 728 с.

42. Андрієнко М. М, Щиголь І.В. Управління ефективністю діяльності транспортного підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 35. С. 37-42.

43. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 35. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/35_2_2018/10.pdf (дата звернення: 03.10.2022).

44. Корж Л.О., Андрієнко М. М. Економічна діагностика конкурентоспроможності підприємства на ринку транспортних послуг в умовах змінності та невизначеності зовнішнього економічного середовища. 2022. С.1317-1320. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/11/MODERN-RESEARCH-IN-WORLD-SCIENCE-29-31.10.22.pdf> (дата звернення 13.10.2022).

45. Луцький М.Г., Данілова Е.І. Конкурентоспроможність продукції українських корпорацій на міжнародних ринках. *Problems of a systemic approach to the economy enterprises*. 2007. vol. 1. №1. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/EPSSAE/article/view/3901> (дата звернення: 07.10.2022)

46. Говсєєва А.І., Луцький М.Г. Сучасні тенденції розвитку менеджменту в авіаційній галузі. *Problems of a systemic approach to the economy enterprises*. 2009. vol 3. № 11. URL: <https://jrnl.nau.edu.ua/index.php/EPSSAE/article/view/4450>. (дата звернення: 07.10.2022).

47. Смерічевський С.Ф., Михальченко О.А. Військова економіка авіаційно-космічного комплексу України як об'єкт інституціональних трансформацій. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. Випуск №1(87). С. 31-38.

48. Смерічевський С.Ф., Полоус О.В. Трансформація економічних процесів в контексті глобалізаційних зрушень. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини господарство*. 2018. Випуск 22. Частина 2. С. 142-148.

49. Андрієнко М.М., Шпак І.О. Економічна оцінка критеріїв управління результативністю підприємства. *Наукові праці МАУП. Економічні науки*. 2021.

- Вип. 4 (63). С. 35-40. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/1205>. (дата звернення: 13.10.2022).
50. Дослідження сутності та трактування поняття конкурентоспроможності підприємства. URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2013_4_274_282.pdf (дата звернення: 13.10.2022).
51. Сутність та фактори конкурентоспроможності продукції підприємств України. 2017. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2017/2017_1/9.pdf (дата звернення: 13.10.2022)
52. Должанський І. З. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. К. : Центр навч. л-ри, 2006. 384 с.
53. Дименко Р. Конкурентні стратегії як засіб забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Економіка розвитку*: навч. посіб. 2011. № 3 (39).
54. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції. Ефективна економіка. 2012. №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=954> (дата звернення: 09.10.2022).
55. Башук Г.О. Економіко-інноваційна модель конкурентоспроможності продукції в Україні. *Економіка та держава*. 2013. № 6. С. 102–106.
56. Загородній А.Г. Оцінювання конкурентоспроможності інноваційної продукції в процесі вибору інноваційної стратегії підприємства. *Фінанси України*. 2007. № 1. С. 99-110.
57. Юдін М. Порівняльна характеристика методів оцінки конкурентоспроможності продукції. *Економіст*. 2010. №6. С.40. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/2010_6/40_42.pdf. (дата звернення: 11.11.2022) .

58. Сутність та роль конкуренції в ринковій економіці. *Економіка і суспільство*. 2016. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/6_ukr/2.pdf. (дата звернення 13.10.22р.)

59. Швед В.В. Конкурентоспроможність підприємства та особливості їх визначення в сучасних умовах. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2013. Випуск 7/1. С. 92-97.

60. Адамик В.А. Оцінка конкурентоспроможності підприємства. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2012. № 1. С. 69-78.

61. Сутність і значення конкурентоспроможності підприємства. *Збірник наукових праць*. 2012. URL: http://r250.sudu.edu.ua/bitstream/123456789/52304/7/Zhurba_Sutnist_znachennia_konkurentospromozhnosti%20.pdf. (дата звернення: 17.10.2022).

62. Дикань, В.Л. Стратегічне управління конкурентоспроможністю як чинник інноваційного розвитку підприємства. *Маркетинг: теорія і практика*. 2010. №16. С. 55–58.

63. Должанський І. З. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Київ: 2006. 384 с.

64. Злидень І.М. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Економіка: проблеми теорії і практики*. 2014. Вип. 213: Том I. С. 75- 81.

65. Касич А. О. Управління конкурентними перевагами підприємства. *Економічний аналіз*. 2016. №3 С. 79–85.

66. Конкурентна стійкість та ринок. *Оцінка конкурентоспроможності як чинник визначення стійкості підприємства на ринку*. 2003. №3. С. 37 - 58.

67. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства/ С.М. Клименко, Д.О. Барабась, Т.В. Омеляненко., А.В. Вакуленко. К.: КНЕУ, 2006. 527 с.

68. Кошелупов І. Ф. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. Одеса: ОДЕУ. 2009. 152 с..

69. Панасенко Д.А. Конкурентоспроможність підприємства: сутнісна та функціональна характеристики. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. №727. С. 270-276.
70. Сутність і значення конкурентоспроможності підприємства. Збірник наукових праць. 2012. URL: http://r250.sudu.edu.ua/bitstream/123456789/52304/7/Zhurba_Sutnist_znachennia_konkurentospromozhnosti%20.pdf (дата звернення 13.10.2022).
71. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. 2020. 340 с.
72. Болтянська, Л. О. Економіка підприємства : навч. посібник: Херсон: Олді-плюс, 2015. 668 с.
73. Близнюк С.В, Остапенко А.В. Конкурентний потенціал підприємництва як категорія сучасних економічних досліджень. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. №7. С. 41-42.
74. Дикань В.Л. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості. Серія «Економіка»*. 2015. Випуск 36. С. 100-105.
75. Левицька А. О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. *Механізм регулювання економіки*. 2013. №4. С. 155–163.
76. Нижник І. В. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств: методи та механізми підвищення : монографія за наук. ред. д-ра екон. наук М.П. Войнаренка. Хмельницький: ХНУ, 2012. 219 с.
77. Перерва П.Г., Романчик Т.В. Механізм управління рівнем конкурентоспроможності продукції підприємства. 2012. №4. С. 230–235.
78. Самуляк В. Ю. Оцінювання рівня розвитку підприємств. *Логістика: Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2008. №633. С. 627–636.
79. Тарнавська Н. П. Управління конкурентоспроможністю підприємств : теорія, методологія, практика: монографія. К.: Економічна думка, 2008. 570 с.

80. Яцковий Д. В. Сучасні методика оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип.4 (51). С.183–188.

Korzh I. O.